

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ

2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

2. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

Kazanım: İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.

1. Mustafa Kemal Atatürk, millet egemenliği esasına dayalı ve cumhuriyet idaresine sahip ülkelerde siyasi partilerin varlığının doğal olduğunu düşünüyordu ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası için "Bırakınız karşımıza çıksınlar. Memleket işlerini münakaşa edelim." diyordu.

Buna göre Mustafa Kemal Atatürk neden mecliste birden fazla parti olmasını istemektedir? Açıklayınız.

Atatürk, partilerin mecliste birbirlerine karşı fikirlerini özgürce ifade etmeleri gerektiğine inanıyordu. Münakaşa ve tartışma, demokrasinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu tür tartışmalar, toplumun farklı kesimlerinin sesinin duyurulmasına imkân verir. Birden fazla siyasi partinin mecliste bulunması, hükümetin ve iktidarın daha fazla denetlenmesini sağlar. Bir parti iktidarda olduğunda diğer partiler onu eleştirir, politikalarını sorgular, ülke sorunlarını tartışır ve halkın daha iyi hizmet alabilmesi için alternatif çözümler sunar. Bu da hükümetin sorumluluk taşımasını ve her zaman halkın talepleri doğrultusunda hareket etmesini teşvik eder. Atatürk, birden fazla partinin varlığını, farklı toplumsal ve siyasal görüşlerin mecliste yer bulması olarak görüyordu. Böylece halkın çeşitli kesimleri kendi çıkarlarını savunabilir, toplumda daha geniş bir katılım sağlanabilir ve devletin politikaları bu çeşitliliğe göre şekillenebilirdi.

Kazanım: İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

2. Tam bağımsızlık denildiği zaman elbette siyasi, mali, ikdisadi, adli, askeri, kültürel ve benzeri her hususta tam bağımsızlık ve tam serbestlik demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan mahrumiyet, millet ve memleketin gerçek manasıyla bütün bağımsızlığından mahrumiyeti demektir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu sözünde geçen altı çizili alanlardan birini tam bağımsızlık ilkesiyle ilişkilendirerek açıklayınız.

İktisadi bağımsızlık: Bir ülkenin kendi kaynaklarını kullanarak, dışa bağımlı olmadan kendi ekonomik politikalarını belirleyebilmesi anlamına gelir. Bir ülkenin ekonomisinin dışa bağımlı hale gelmesi, o ülkenin ekonomik istikrarını, kalkınmasını ve bağımsızlığını ciddi şekilde tehdit eder. Atatürk, iktisadi bağımsızlık için Türkiye'nin sanayileşmesini ve kendi iç kaynaklarını kalkındırmasını sağlamayı hedeflemiştir. Sümerbank gibi devlet teşekkülleri kurarak yerli üretimi teşvik etmiş, dışa bağımlılığı azaltmaya çalışmıştır. İktisadi bağımsızlık, sadece dış borçlanmayı azaltmakla değil aynı zamanda kendi tarım, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerini geliştirerek ülkenin dışa bağımlılığını ortadan kaldırmakla da ilgilidir.

Kazanım: İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

3. Bugün bayram günüdür, sevinç günüdür. Niçin, bilir misiniz, ey sevgili yurttaşlar? Çünkü Lozan, Montrö'de taçlandırılmıştır. Lozan tamdır ve tamamiyetini daima tarihte okutacaktır. Fakat onu mustarip eden (sıkıntıda bırakan) ufak bir şey, Boğazlar vardı. İşte o Montrö'de çözümlenmiştir.

Bu konuşmadan hareketle Mustafa Kemal Atatürk'ün Lozan ve Montrö ile ilgili düşüncelerini açıklayınız.

Mustafa Kemal Atatürk, konuşmasında Lozan Antlaşması'nın (1923) Türkiye için büyük bir zafer olduğunu ancak Boğazlar konusunda tam egemenliğin sağlanamadığını belirtiyor. Çünkü Lozan Barış Antlaşması'nda Çanakkale Boğazı ile İstanbul Boğazı'nın askeri arındırılması ve başkanı Türk olan uluslararası bir komisyonun yönetimine bırakılması kararlaştırılmıştı. Alınan bu karar Boğazlar üzerinde Türkiye'nin egemenliğini kısıtlamaktaydı. Boğazların askerden arındırılması Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye sokmaktaydı. Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlar üzerinde Türkiye'nin hâkimiyetini sınırlandıran Lozan Barış Antlaşması maddeleri yürürlükten kalktı. Bu sözleşmenin imzalanmasından sonra Türk askeri ülkemizin güvenliği açısından korunması son derece önemli olan Boğazlar bölgesindeki üslere yerleşmiş oldu.

